

Kolorektāls vēzis – zarnu vēzis

Izcelsme

Konkrēts kolorektālā vēža izraisītājs nav zināms, tomēr apkārtējai videi, uzturam, ģenētiskajiem faktoriem, pārciestām slimībām ir svarīga nozīme šā vēža attīstībā.

Vecums

Saslimstība ar vēzi palielinās pēc 40 gadu vecuma, bet strauji palielinās 50-80 gadu vecumā.

Uzturs

Pēc daudzu klīnisko pētījumu datiem, uzturvielas, kas var palielināt risku saslimt ar kolorektālu vēzi, ir tauki un rafinēti ogļhidrāti. Turpretī uzturs, kurā daudz šķiedrvielu, kliju, dārzeņu un augļu var samazināt saslimšanas risku ar vēzi. Arī kalcija sāļi un ar kalciju bagāts uzturs samazina risku saslimt ar kolorektālu vēzi, jo kalcijs samazina žultsskābju un taukskābju kancerogēno efektu. Vitamīni un minerālvielas, kas galvenokārt atrodas dārzeņos, kā antioksidanti darbojas pret endogēniem kancerogēniem.

Resnās zarnas iekaisumi

Tiem pieskaitāms čūlains kolīts un Krona slimība. Pacienti ar šīm slimībām kolorektāls vēzis attīstās biežāk nekā vidēji populācijā.

Adematozi polipi

Slimniekiem ar adematoziem polipiem kolorektāls vēzis attīstās biežāk nekā tiem, kuriem polipu nav.

Kā izpaužas kolorektāls vēzis?

Bieži ir sūdzības par nenoteikta rakstura sāpēm vēderā. Vēdera izejas traucējumi, aizcietējumi, caureja vai pamīšus viens un otrs. Asiņainu vai gļotainu izdalījumu parādīšanās no tūpļa zarnas. Pie taisnās zarnas vēža dominē asiņošana no tūpļa, nogurums, nespēks, krišanās svarā, paaugstināta ķermeņa temperatūra.

Kā izplatās kolorektāls vēzis?

Pa limfvadiem izplatās uz vēdera dobuma limfmezgliem.
Pa asinīm uz aknām un plaušām.
Ieaugšana blakus dobumos.

Kā diagnosticēt kolorektālu vēzi?

Parādieties augstāk minētajām sūdzībām, jāgriežas pie ģimenes ārsta, kas nozīmē izmeklēšanu.

Taisnās zarnas izmeklēšana ar pirkstu (ļauj konstatēt taisnās zarnas vēzi, kas atrodas 7-9 cm dziļumā no tūpļa atveres)

Pilna asins analīze.

Fekāliju izmeklēšana uz slēptajam asinīm.

Endoskopiskā izmeklēšana (rektoskopija, kolonoskopija) ļauj apskatīt zarnas no iekšpuses un paņemt audu paraugus izmeklēšanai uz vēža šūnām.

Ultrasonoskopija ļauj konstatēt vai vēzis nav izplatījies pa vēdera dobuma limfmezgliem un uz aknām.

Kā ārstē kolorektālu vēzi?

Kolorektāla vēža ārstēšana vairumā gadījumu ir kompleksa, vienīgi I stadijā tā ir tikai ķirurģiska (operācija). Vēlākās slimības stadijās papildus ķirurģiskai ārstēšanai pacients saņem arī ķīmijterapiju, imūnterapiju vai apstarošanu dažādā secībā un kombinācijās.